

Jaarverslag 2017

Het jaar 2017 stond in het teken van het verbeteren van de dienstverlening aan slachtoffers en nabestaanden, het vergroten van de bekendheid van het Schadefonds en dan vooral bij professionals in de zorgsector, het stroomlijnen van de interne processen en het voorbereiden van wetswijzigingen.

Voorwoord van de directeur en de voorzitter van de Commissie

Wij zijn blij dat het wéér is gelukt om aan meer mensen dan het jaar daarvoor erkenning te bieden door hen een financiële tegemoetkoming te verstrekken. Het belang van onze constante inspanning om slachtoffers te bereiken wordt daarmee onderstreept. In 2017 zijn we op een aantal terreinen bezig geweest met de voorbereiding van nieuwe zaken. Zoals de uitbreiding van onze dienstverlening naar de BES-eilanden en voorbereiden op onze rol, mocht in Nederland een terroristische aanslag plaatsvinden. Verder proberen we ons meer en meer te professionaliseren en onze digitale werkwijze verder te verbeteren zodat aanvragers, maar ook de medewerkers van het Schadefonds, verbetering ervaren. Verbeteringen waaraan door iedereen van het Schadefonds hard wordt gewerkt. Een organisatie met gedreven en betrokken medewerkers om erg trots op te zijn. In het jaarverslag geven we nadere toelichting op de cijfers en de trajecten die liepen in 2017.

2017 in Cijfers

De infographic geeft een beeld van het jaar [2017 in cijfers](#).

In 2017 hebben 7.147 slachtoffers en nabestaanden van geweldsmisdrijven en dood door schuld delicten een aanvraag voor een financiële tegemoetkoming ingediend bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Daarnaast heeft het Schadefonds 1.056 verrekeningen behandeld. In ongeveer 70% van de gevallen leidt een aanvraag tot een financiële tegemoetkoming. In totaal keerde het Schadefonds 20,5 miljoen euro uit, het hoogste bedrag sinds het bestaan van de organisatie. Gemiddeld ontving een slachtoffer een tegemoetkoming van 3.986 euro.¹

Het Schadefonds ontvangt de meeste aanvragen voor mishandeling (38%), afpersing en bedreiging (13%) en misdrijven tegen de zeden en misdrijven tegen het leven gericht (allebei 12%).

In 2017 ontving het Schadefonds 519 bezwaarschriften, dit is 7% van het aantal beslissingen. Van dit aantal zijn 298 bezwaren ongegrond verklaard. Dit is 56% van het totaal aantal bezwaren dat het Schadefonds ontving. De reden voor het *gegrond* verklaren van een aanvraag is meestal dat er bij de hoorzitting nieuwe informatie beschikbaar is gekomen, waaruit de toedracht of de omstandigheden van het misdrijf blijken. Soms is er ook meer informatie over het letsel beschikbaar of blijkt dit ernstiger te zijn, waardoor de beoordeling anders kan zijn.

¹ De uitkeringen van het Schadefonds liggen tussen de 1.000 en 35.000 euro.

Subsidieregeling overvallen

Naast de uitvoering van de wettelijke taak voert het Schadefonds ook de Tijdelijke regeling stimulerende preventieve maatregelen woning- en bedrijfsovervallen (kort: [Subsidieregeling overvallen](#)) uit. Slachtoffers van een bedrijfs- of woningoverval, waarbij geweld is gebruikt of hiermee is bedreigd, kunnen een aanvraag indienen voor een subsidie voor preventiemaatregelen die zij hebben genomen. Hiervoor krijgen zij maximaal 1.000 euro. In 2017 ontving het Schadefonds 238 aanvragen. Er zijn 237 aanvragen behandeld. In 87% van de gevallen is een subsidie toegekend. In totaal keerde het Schadefonds €195.438 uit.

Financiële regelingen seksueel misbruik in jeugdzorginstellingen en pleeggezinnen

Sinds september 2013 voert het Schadefonds – in opdracht van de ministeries van JenV, VWS en Jeugdzorg Nederland – twee [tijdelijke regelingen voor slachtoffers van seksueel misbruik in jeugdzorginstellingen en pleeggezinnen](#) uit. De financiële vergoeding heelt niet alle wonden, maar is in veel gevallen een genoegdoening en geeft erkenning aan de slachtoffers.

Slachtoffers van seksueel misbruik in jeugdzorginstellingen of pleegzorg konden een aanvraag indienen tot en met 28 februari 2017. Door de grote hoeveelheid aanvragen die op het einde van deze periode nog binnen kwam heeft het Schadefonds niet alle aanvragen in 2017 kunnen afhandelen. De beoordeling van deze aanvragen loopt nog door in 2018. In 2017 kreeg het Schadefonds voor de Tijdelijke regeling en het Statuut samen 119 aanvragen. Voor de Tijdelijke regeling heeft het Schadefonds bijna 750.000 euro uitgekeerd. De uitkeringen liggen tussen 1.000 en 35.000 euro. Daarnaast heeft het Schadefonds op basis van het Statuut vastgesteld dat jeugdzorginstellingen, waar het misbruik heeft plaatsgevonden, in totaal 865.114 euro betalen aan de slachtoffers. Het gaat hier om 19 toekenningen. Het maximale bedrag dat een slachtoffer kan ontvangen op basis van het Statuut is 1 ton.

Voorlichting

Het Schadefonds werkt doorlopend aan het vergroten van haar bekendheid, vooral bij samenwerkingspartners en zorgverleners. Zij kunnen in hun contacten met slachtoffers wijzen op het Schadefonds en hen zo helpen weer te bouwen aan hun toekomst.

In 2017 heeft het Schadefonds 65 keer voorlichting gegeven. Bijna de helft van de presentaties is gegeven bij teams, casemanagers en schadefondsspecialisten van Slachtofferhulp Nederland. Ook heeft het Schadefonds een bijdrage geleverd aan opleidingen voor advocaten, rechtsbijstandverleners en politie. Nieuw in 2017 was de aandacht voor professionals in de zorgsector, zoals huisartsen, GGZ-instellingen en Veilig Thuis organisaties.

Schadefonds online

Het Schadefonds wordt online gevolgd. In 2017 is het aantal volgers van het Schadefonds op Twitter, LinkedIn en Facebook toegenomen. De organisatie heeft ruim 2.700 volgers op [Twitter](#), waaronder veel netwerkpartners en meer dan 260 volgers op [Facebook](#). Ook telt het Schadefonds op [LinkedIn](#) meer dan 1.100 volgers. Het aantal abonnees op de [nieuwsbrief](#) van het Schadefonds is gestegen naar ruim 600.

Beleidswijzigingen

In 2017 is de beleidsbundel van het Schadefonds op drie punten aangepast:

- Geen wettelijke grondslag voor een uitkering voor psychisch letsel door waarneming van het overlijden van een naaste van een schulddelict;
- Indienen van aanvragen door minderjarige slachtoffers;
- Tekstuele wijziging over verrekening.

Ook de letsellijst is herzien door de commissieleden, de medisch adviseurs en medewerkers van het Schadefonds,. Lees voor meer informatie het overzicht [beleidswijzigingen 2017](#).

Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven

Rol Commissie

De Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven bestaat uit onafhankelijke, door de minister van Justitie en Veiligheid benoemde leden. Deze onafhankelijke Commissie stelt het beleid voor de uitkeringen van het Schadefonds vast. Juridisch behandelaars van het Schadefonds nemen namens de Commissie de beslissing over een uitkering. Tekent een slachtoffer bezwaar aan tegen deze beslissing, dan oordeelt de Commissie zelf over het bezwaarschrift. De Commissie houdt hoorzittingen in bezwaarzaken en komt maandelijks bijeen om bezwaren van slachtoffers te behandelen en om ontwikkelingen en wijzigingen in beleid te bespreken.

Pilot slachtofferschap mensenhandel

In 2017 heeft de voorbereiding van de pilot slachtofferschap mensenhandel vorm gekregen. Begin 2017 kreeg het Schadefonds van het ministerie van Justitie en Veiligheid opdracht om de uitvoering van deze pilot in te richten. Het doel ervan is om na te gaan of de commissie slachtofferschap mensenhandel de aannemelijkheid van slachtofferschap kan beoordelen en of het deskundigenbericht van de commissie toegevoegde waarde heeft voor betrokken partijen zoals IND, opvanginstellingen en slachtoffers.

Voor het inrichten van de pilot hebben in 2017 gesprekken met betrokken partners plaatsgevonden en dit traject heeft geresulteerd in:

- De werving en benoeming van leden van een subcommissie
- conceptbeleidsregels en reglement
- bijdrage aan de tijdelijke regeling en machtigingsbesluit gegevens politie
- PIA en privacyreglement
- aanvraagformulier en machtigingsformulieren
- voorlichtingen aan betrokken partners

De [pilot slachtofferschap mensenhandel](#) is 1 januari 2018 van start gegaan.

Personele mutaties 2017

Bij de Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven waren in 2017 een aantal personele mutaties:

- vertrek van drs. P.J. Brunner als regulier commissielid per 1 oktober 2017
- vertrek van prof.dr.mr. J.J.M. van Dijk per 22 februari 2017 bij de raadkamer Statuut
- vertrek van mevr. mr. S.B. de Pauw-Gerlings Döhrn per 28 maart 2017 bij de raadkamer Statuut.

Daarnaast is een subcommissie in het leven geroepen voor de uitvoering van de pilot vaststellen aannemelijkheid slachtofferschap mensenhandel. De volgende leden zijn benoemd als lid van deze subcommissie:

- mr. R.R. Knobbout, officier van justitie, voorzitter en lid reguliere Commissie
- mw. mr. C.E. Dettmeijer-Vermeulen, voormalig Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen, plv. voorzitter
- drs. A.H. Claassen, MSc, tot 1 januari 2018 directeur Stichting FairWork
- mr. A. Koopsen, advocaat
- dr. J.J.M. van Rij, docent expert Criminologie bij Hogeschool Inholland, gepromoveerd op het onderwerp Mensenhandel
- prof. mr. dr. C.R.J.J. Rijken, professor Mensenhandel en Globalisering, INTERVICT
- dr. M.T.A. Tankink, Ph.D, medisch antropoloog

Ontwikkelingen en activiteiten

Digitaal klantportaal

In 2017 is het digitaal klantportaal opnieuw gelanceerd waardoor aanvragers met DigiD en sms-authenticatie een aanvraag digitaal kunnen indienen. Met de ervaringen van de [proef uit 2016](#) is met nieuwe techniek een digitaal portaal ingericht. In eerste instantie is het alleen mogelijk dat slachtoffers, die zich laten bijstaan door medewerkers van Slachtofferhulp Nederland, digitaal hun aanvraag indienen via dit portaal. Hiervoor is een zogenoemd Slachtofferhulp Nederland Portaal ingericht op de website van het Schadefonds en hebben medewerkers van Slachtofferhulp Nederland toegang gekregen. De techniek werkt en is stabiel. Aan medewerkers van Slachtofferhulp Nederland is voorlichting gegeven over het portaal en het indienen van het aanvraagformulier. Het aantal digitaal ingediende aanvragen is desondanks minder dan verwacht. Dit heeft met praktische belemmeringen aan de kant van Slachtofferhulp Nederland te maken en staat een verdere doorontwikkeling in 2018 niet in de weg.

Lees ook:

[Digitaal aanvragen indienen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven](#) (28 september 2017)

Update burgergericht werken

In 2017 heeft het Schadefonds alle brieven, die zij verstuurt, opnieuw kritisch beoordeeld op begrijpelijkheid en een juiste toon. Dit heeft geleid tot aanpassingen in brieven voor de zogenoemde primaire aanvragen van slachtoffers. Ook is een begin gemaakt met het verbeteren van de schriftelijke communicatie met nabestaanden van geweldsslachtoffers. Zij vormen een specifieke doelgroep waar het Schadefonds ook zo goed en passend mogelijk mee wil communiceren. In september 2017 vond daarom een bijeenkomst plaats met de Federatie Nabestaanden Geweldsslachtoffers (FNG). Tijdens deze bijeenkomst bespraken de FNG en het Schadefonds wat wel en niet werkt bij het communiceren met nabestaanden. In dit overleg is onder andere gesproken over passages uit beslissingen.

Het burgergericht bellen met doelgroepen is een werkwijze die het Schadefonds voortdurend optimaliseert. Begin 2017 gaven alle medewerkers van het Schadefonds tijdens een interactieve bijeenkomst verbeteringsuggesties voor de werkwijze. Hieruit kwam naar voren dat zij zich graag verder willen verdiepen in het bewaken van de eigen grenzen tijdens een telefoongesprek met een slachtoffer, zonder daarbij af te doen aan de empathische houding. Om dit te realiseren is een programma ontwikkeld, waarmee interne trainers en coaches hun collega's verder kunnen opleiden.

Lees ook:

[Evaluatie all-in beleid en burgergericht werken](#)

Publiciteit

Om de bekendheid van het Schadefonds te vergroten heeft het Schadefonds in 2017 een aantal keer de media opgezocht. Diverse vakbladen in de zorgsector hebben het Schadefonds onder de aandacht gebracht. Ook zijn er artikelen gepubliceerd in regionale en lokale kranten en werden interviews met de directeur en een slachtoffer van seksueel misbruik uitgezonden op (lokale) radio. In het najaar zijn onder meer interviews met slachtoffers van huiselijk geweld, een gewapende overval en seksueel misbruik gepubliceerd in [Linda Nieuws](#), [Metro](#) en [Telegraaf Vrouw](#). In oktober besteedde [Hart van Nederland](#) aandacht aan het Schadefonds door een interview met een slachtoffer, die vertelde wat de tegemoetkoming van het Schadefonds voor haar heeft betekend.

Samenwerking ketenpartners

Het Schadefonds heeft met verschillende ketenpartners samenwerkingsafspraken, vastgelegd in convenanten of samenwerkingsovereenkomsten. Met het Openbaar Ministerie en de Nationale Politie zijn afspraken gemaakt over het verstrekken van processen-verbaal en justitiële informatie die het Schadefonds nodig heeft voor de beoordeling van aanvragen. Hoe sneller het Schadefonds beschikt over deze informatie, hoe sneller zij aan de slag kan met de beoordeling van de aanvraag. In 2017 is bekeken hoe snel de informatie wordt geleverd en dit is met OM en politie besproken. Alhoewel de bekendheid van het Schadefonds bij beide ketenpartners is toegenomen, is er nog wel winst te boeken in het snel aanleveren van de gevraagde informatie. Met Slachtofferhulp Nederland verloopt de samenwerking goed. Jaarlijks wordt het convenant geëvalueerd. In februari 2017 heeft een overleg plaatsgevonden tussen de managementteams van beide organisaties. Tijdens dit overleg is de evaluatie van het convenant besproken, zijn suggesties gedaan voor nog betere samenwerking en hebben beide organisaties de stand van zaken van hun digitale dienstverlening gepresenteerd.

Met het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) heeft in 2017 intensief overleg plaatsgevonden over de slecht functionerende digitale koppeling tussen het Schadefonds en het CJIB. Deze koppeling wordt gebruikt om verrekeningen uit te voeren in het geval een slachtoffer een financiële tegemoetkoming krijgt van het Schadefonds en via het CJIB een schadevergoeding, die is opgelegd aan de dader. De techniek was begin 2017 op orde en weer stabiel. Hierdoor zijn ook veel meer verzoeken tot verrekening binnengekomen en is de achterstand die in 2016 is opgelopen weggewerkt. In goed overleg met het CJIB is de achterstand ingehaald.

Pilots jeugdige slachtoffers en slachtoffers van huiselijk geweld

Na voorbereiding in 2016 zijn begin 2017 twee pilots van start gegaan. Eén met Jeugdbescherming West (locatie Dordrecht) en Veilig Thuis Haaglanden en één met Blijfgroep Amsterdam. Het doel van de pilots was om de samenwerking en aanvraagprocedure te optimaliseren zodat hulpverleners bij kansrijke situaties jeugdige slachtoffers en slachtoffers van huiselijk geweld kunnen doorverwijzen naar het Schadefonds. Een financiële tegemoetkoming en de erkenning kunnen de slachtoffers helpen bij hun herstel.

Het Schadefonds heeft veel geïnvesteerd in voorlichting en uitleg over onze regels en mogelijke zaken, die in aanmerking komen voor een financiële tegemoetkoming. Op het punt van de wettelijke vertegenwoordiging is het beleid aangepast. Ook is uitleg gegeven over de verhouding van een tegemoetkoming van het Schadefonds tot een bijstandsuitkering. Ten slotte is begeleiding door schadefondsspecialisten van Slachtofferhulp Nederland geregeld. 2017 was vooral een jaar van ontdekking en kennismaking. Vanuit de pilot Jeugdbescherming zijn geen aanvragen ontvangen. Vanuit de pilot Blijfgroep ontving het Schadefonds in 2017 zes aanvragen. In de tweede helft van 2017 heeft een student HBO Rechten beide pilots geëvalueerd. De evaluatie is begin 2018 afgerond en wordt met de Commissie en bij de pilot betrokken organisaties in besproken.

Lees ook:

[Samenwerking met organisaties op terrein van jeugdbescherming en huiselijk geweld](#)

Uitwerken beleid dood door schuld

Na invoering van de [wetswijziging 'dood door schuld'](#) in 2016 is in 2017 verder ervaring opgedaan met de behandeling van aanvragen van nabestaanden van dood door schuldzaken. Aanvragen werden aanvankelijk door commissieleden behandeld om het opgestelde beleid verder vorm te geven. In 2017 zijn stapsgewijs de aanvragen overgedragen naar juridisch behandelaars, zodat vanaf 2018 op de behandeling van aanvragen op reguliere wijze plaatsvindt. Met de twee

lotgenotenorganisaties van verkeersslachtoffers ([VVS](#) en [LOV](#)) is in 2017 contact geweest om de eerste ervaringen te delen.

Lees ook:

[Blog: Dood door schuld](#) door Monique de Groot, directeur Schadefonds (14 juli 2016)

[Dood door schuldzaken](#) (6 september 2016)

[Blog: Dood door schuld](#) door Siewert Lindenberg, commissielid (8 december 2016)

Samenwerking met Europese schadefonds

In oktober 2016 nam het Schadefonds deel aan een EU conferentie met de contactpersonen van de Europese Schadefonds. Tijdens de conferentie zijn afspraken gemaakt over het onderhouden van contact en het geven van inzicht in elkaars regelingen. Daar is in 2017 informatie over aangeleverd. In april 2017 heeft het Schadefonds deelgenomen aan het jaarlijkse internationale congres van [Victim Support Europe](#) in Dublin. Het thema was 'slachtofferzorg na terrorisme'. Dit heeft het Schadefonds geholpen bij het denken over het eigen beleid na een mogelijke terroristische aanslag.

Vorbereiding aanvragen door mogelijke terroristische aanslag

In 2017 heeft het Schadefonds deelgenomen aan de departementale werkgroep die voorbereidend werk verricht voor het geval Nederland wordt getroffen door een terroristische aanslag. Daarnaast heeft het Schadefonds in 2017 het eigen beleid hiervoor uitgedacht en ontwikkeld. Het vraagstuk is onderverdeeld in verschillende deelvragen, waarvoor voorstellen zijn gedaan, die met de Commissie worden besproken. In het voorjaar van 2018 leidt dit tot een totaalpakket van de rol van het Schadefonds, het gewenste beleid, eventuele voorstellen voor aanpassing van regelgeving en inrichting van een speciaal team binnen het Schadefonds.

Vorbereiding wetswijziging uitbreiding doelgroep naar BES-eilanden

In 2017 heeft het Schadefonds zich voorbereid op een wetswijziging, waardoor de doelgroep van het Schadefonds wordt uitgebreid met slachtoffers op de BES-eilanden (Bonaire, St. Eustatius en Saba). Hiervoor is nauw overleg geweest met de betrokken partijen op deze eilanden, onder meer door een werkbezoek te brengen aan Bonaire. De wetswijziging treedt hopelijk 1 januari 2019 in werking.

Afwegingskader nieuwe taken Schadefonds

In 2016 en 2017 heeft de Commissie discussie gevoerd over het uitvoeren van andere taken dan die in de Wet schadefonds geweldsmisdrijven zijn neergelegd. Dit heeft in 2017 geresulteerd in het [Afwegingskader nieuwe taken Schadefonds Geweldsmisdrijven](#), dat eind 2017 door de Commissie is vastgesteld en ook door het ministerie van Justitie en Veiligheid is ondertekend. Het Afwegingskader is opgesteld om richting te geven aan de taakuitvoering van het Schadefonds. Naast de reguliere taken die in de Wet zijn neergelegd, wordt het Schadefonds namelijk regelmatig gevraagd aanpalende regelingen uit te voeren. Het Afwegingskader biedt een handvat om – aan de hand van verschillende criteria - te beoordelen of een taak passend is voor het Schadefonds. Ook bevat het kader richtlijnen over uitvoerbaarheid en verenigbaarheid van extra taken met de reguliere taak.

Bedrijfsvoering

In 2017 is de ISO certificering van het Schadefonds verlengd. Dit betekent dat het Schadefonds weer heeft aangetoond dat zij een niveau van kwaliteitsmanagement voert, waarbij klantgerichtheid centraal staat. Dit is effectief vertaald naar de processen en inrichting van de organisatie.

Personeel

In 2017 waren 86 medewerkers in dienst bij het Schadefonds. Het merendeel heeft een voltijd dienstverband; het aantal fte is ruim 80. Driekwart van de medewerkers is vrouw (77%), de gemiddelde leeftijd is 36,9 jaar en het gemiddeld aantal dienstjaren bij de Rijksoverheid is 6,8.

In 2017 hebben 15 medewerkers de organisatie verlaten en zijn 22 nieuwe medewerkers in dienst getreden. Drie medewerkers zijn intern doorgestroomd naar een andere functie.

Bezetting, gemiddelde over 2017

Totale bezetting (fte)	80,41
Bezetting in aantallen (inclusief externe medewerkers)	86,50

Mobiliteit

Uitstroom (aantal)	15
Instroom (aantal)	22
Doorstroom (aantal)	3

MTO

In het najaar van 2017 is het tweejaarlijkse medewerkertevredenheidsonderzoek (MTO) gehouden. Het MTO is uitgevoerd door een onderzoeksbureau in samenwerking met de HR-adviseur van het Schadefonds. De resultaten van het onderzoek zijn per afdeling besproken in een zogeheten dialoogsessie. De uitkomsten van deze dialoogsessies, waarin verbeterpunten zijn geformuleerd, zijn vastgelegd in een plan van aanpak, dat goedgekeurd is door het managementteam. De verbeterpunten zijn gedeeltelijk opgepakt in 2017 en worden in 2018 verder doorgevoerd.

Korte vooruitblik 2018

Ook in 2018 blijven we werken aan het beter bereiken van de mensen die bij ons terecht kunnen. Wij richten ons dit jaar vooral op de professionals in de zorgsector zoals huisartsen, GGZ-instellingen en Veilig Thuis organisaties. Daarnaast werken we aan het vereenvoudigen van het aanvraagformulier en de aanvraagprocedure zodat het voor slachtoffers en nabestaanden makkelijker wordt om een aanvraag in te dienen. Hiervoor breiden wij medio 2018 het digitaal klantportaal verder uit.

Ook zal in 2018 veel aandacht uitgaan naar het voorbereiden van de invoering van het wetsvoorstel Affectieschade en de uitbreiding van onze doelgroep met slachtoffers op de BES-eilanden (Bonaire, St. Eustatius en Saba).